

2475

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Timmerarbete

Timmerarbete

Jag var timmerman när jag var ung. Arbete började vid femtiden. Innan vi gingo till arbetsplatsen drucko vi kaffe och åt smörmad. Klockan åtta var det frukost, som vi kallade lillemiddag. Hade vi maten med oss själva bestod lillemiddagen av kokt fläsk, smör och bröd, men om vi voro hos en bonde och byggde, så fingo vi maten där, och då fingo vi förlorade ägg och stekt fläsk, smör och brös, samt sur mjölk. Middagen var kl. tolv. Bestod av någon stuvning med fläsk eller kött till, samt soppa. Merafton fingo vi vid fyrtiden - smör, bröd och kaffe. Till kvällsvarden var det kokta panntofflor och spekesill. Ett drickakrus stod alltid på bordet.

5. Kåve
S. Rönner
Frisla hd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2475

Mykas Bell Kasper 2.
Anders Jönsson
S. Rönner

Linnet

Linnet

För att linnet skulle bliva långt, skulle de stiga upp
tidigt Kristi Himmelfärdsdag och så det.

2475

Sådden

Somliga satte ut en kniv "på ännu" i åkern, när de skulle så - det skulle bliva bättre skörd. Andra "häxade" för att det skulle växa bra. De läste väl antagligen någon formel.

När de sått skulle de välva om "säalöbed" /såkorgen/ och kasta en nypa jord på botten. Varför de gjorde det vet jag ej - de flesta gjorde det nog av gammal vana.

Sådden

Kniv i
åkern.

Kasta jord
på "säalöbed"

2475

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sista lasset

Sista lasset

När inhöstat och kört in sista lasset, skulle kvinnan stänga portarna. Det skulle då bliva kvigkalvar och "följeföl" /stoföl/. Om en karl stängde skulle det bliva tjurkalvar och hingstföl.

2475

Höstning

Höstning

Nils Jakobsson ~~XXXX~~ och jag höstade en sommar 21 dagar tillsammans. Men vi blev till slut tjea på det, för vi fick ris~~o~~ngröd till varenda middag. Ris~~o~~ngröd, smör och bröd var, som sagt, den stående rätten. Frukosten var ju bättre - för det mesta bestod den av ärter och kokt, rökt fläsk. -

När allt var höstat brukade de hurra tre gånger, och det blev liksom lite gille på kvällen - vi en en gök efter maten.

2475

Slåtter och skörd.

Slåtter och
skörd.

Om den sista negen skulle alla binda ett band. De sade även på skämt, att de skulle ta haren, d.v.s. slå sista biten. Det var en tävlan om, vem som skulle ~~KIAX~~ ta haren och binda sista negen.

Vi voro vid höstningen 12 - 15 - 17 man. Förmannen skulle gå före och slå. "Jaså, han går före idag", sade de. Det var en duktig man som skulle göra detta. Vi voro klädda i vita linnebyxor, s.k. "höstabyxor", vita skjortor,

svart eller grå väst, samt träskor utan strumpor. Rocken togs med att användas om det blev regn och fick göra tjänst som kudde under middagsrasten.

Vid höstningen hjälpte grannarna varandra.

Säden skars för med segel. Far hade en segel, men den användes ej i hans tid, som jag minns. De fångade säden med ena handen /vänster/ och högg av den med segeln i den andra handen. Det var ett besvärligt arbete - de fick mest krypa.

Om någon skar sig med lien pissade han på såret och lade på en linnelapp.

S. Rönn, 8.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
2475

8.

När arbetet var slut om kvällen strök somliga sin lie ett slag med stickan. Räfsan fick aldrig läggas med pinnarna uppåt. Det var inte bra, så att det tordes vi aldrig göra.

Tvillingax betydde tur för dem, som hittade dem. Likaså var det turligt att hitta "klöverfyra".

Somliga bonnaställen tävlade om vem som skulle bli först att börja vårning och höstning.

Pågar, som ville vara skälmaktiga, gned lien för andra med en mässingskam på ett ynka ställe. Lien bet då inte, men det syntes ej på lien att den var fördärvad.

Den bonde, som först fick uppslaget var liksom stor

S. Rönn, Sh.

2475

på det. När de träffades sade de, att den och den fått uppslaget. Den som fick sist uppslaget kallades för "bagasare".

Strängerserna hade den principen, att om det stod några grässtrån rätt upp, knöto de några knutar där. När sedan karlarna fingo syn på knutarna, räknade de ut vem det var som slagit det, och så skrattade de åt honom. "Det var några dägra /självsvåldiga/ strängerser^o sade de.

P/AE Fick de udda neg , när de satte upp skulle de få "maga" /maka/ till nästa år.

P/AE Ett fruntimmer skulle stänga logdörren efter sista

2475

lasset. Då skulle det bli följejöl och kvigkalvar. Det sista lasset, som kördes in på kvällen, skulle stå tills morgonen.

Såden lavades med axen uppåt.

Sedan allt var inhöstat var det höstagille på de stora gårdarna. Jag har varit med på tre sådana höstagillen. De hölls vid ~~XX~~ Mikelsmässe. Det vankades först middag för dem, som ville komma så tidigt, men de flesta kommo först till kvällen, och de fick då "nattamad" - en redig bra smöramad, dricka, kaffe och gökar vid elvatiden. Och så var det dans före och efter.

På Osbyholm skulle vi ha middag allihop. Vid åttatiden kom ryttmästaren - Seth hette han - och frun och hälsade på oss. Då styrde en gammal tjänare om, att vi hurrade för dem.

Till höstagillet skulle ett får eller ett lamm slaktas. På en stor gård även en kalv .

2475

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNERARKIVSvärhackningSvärhackning

Förr i tiden svärhackade de alla backarna, han ser häromkring, där det nu växer ljung och enebuskar. De hackade upp torver med en hacka och vände på dem för att de skulle torka. När de sedan legat 8 - 14 dagar och voro torra, samlade de dem i en stor bunke och satte eld på dem. Askan spriddes ut över backen till gödning. Detta ~~ARBETE~~ arbete förrättade de i mitten av juli. Sedan ärde de och harvade och sådde råg. Nästa år sattes panntoffler och året därpå råg igen, och sedan blev det liggande för fädot till bete.

2475

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Slakt

Slakt

De gamla slaktarna ville aldrig slakta om måndagarna. Varför vet jag ej. Somliga skuro ett kors i blodet med en kniv, för att det ej skulle ränna i klump. Andra lade i en nypa salt i kruset.

Det fanns sådana, som kunde stämma blodet för slaktarna, så att det ej rann. Då satte de in en kniv igen.

Slaktaren hade förr i tiden ej någon pengabetalning utan han fick ett kött- eller fläskstycke med sig hem. "Här ska du få en bit, som du kan ha med hem", sade de.

Register:

2475

74.

Fimmearbete	Sida 1.
Linsädd: Mr. Hön. fälds dag.	" 2.
Sädd: magiska handlingar	" 3.
'Sista kasset' "	" 4.
Höstminis och gille	" 5.
Slätten och stord	" 6 - 11.
Svårkärning	" 12.
3 lapt	" 13.